

Prawdopodobieństwo na matematyce dyskretnej

Wartość oczekiwana

Niech X będzie zmienną losową typu dyskretnego. Wartością oczekiwaną nazywa się sumę iloczynów wartości tej zmiennej losowej oraz prawdopodobieństw z jakimi są one przyjmowane. Jeżeli dyskretna zmienna losowa X przyjmuje wartości $x_1, x_2, \dots, x_n$ z prawdopodobieństwami wynoszącymi odpowiednio $p_1, p_2, \dots, p_n$, to wartość oczekiwana $\mathbb{E}X$ zmiennej losowej X wyraża się wzorem

$$\mathbb{E}X = \sum_{i=1}^n x_i p_i. \quad (1)$$

Wariancja – klasyczna miara zmienności.

Intuicyjnie utożsamiana ze zróżnicowaniem zbiorowości; jest średnią arytmetyczną kwadratów odchyłeń (różnic) poszczególnych wartości cechy od wartości oczekiwanej.

Wariancja zmiennej losowej X , oznaczana jako $\text{Var}[X]$ lub $D^2(X)$, zdefiniowana jest wzorem:

$$\text{Var}[X] = \mathbb{E}[(X - \mu)^2],$$

gdzie:

$\mathbb{E}[\dots]$ to wartość oczekiwana (??) zmiennej losowej podanej w nawiasach kwadratowych,

μ ; jest wartością oczekiwaną zmiennej X .[?]

Przykład

Obliczmy wariancję dla rzutu symetryczną kostką do gry

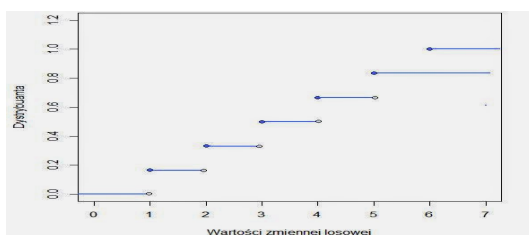
$$\begin{aligned} D^2(X) &= \mathbb{E}[(X - \mathbb{E}X)^2] = \mathbb{E}(X^2) - (\mathbb{E}X)^2 = \\ &= \sum_{i=1}^6 \frac{i^2}{6} - \left(\sum_{i=1}^6 \frac{i}{6}\right)^2 = \frac{1 + 4 + 9 + 16 + 25 + 36}{6} \\ &\quad - \left(\frac{1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6}{6}\right)^2 = \frac{91}{6} - \frac{49}{4} = \frac{35}{12} \end{aligned}$$

Dystrybuenta

Niech $\mathbb{P}$ będzie rozkładem prawdopodobieństwa na prostej. Funkcję $F: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ daną wzorem

$$F(t) = \mathbb{P}((-\infty, t]) \quad (2)$$

nazywamy dystrybuentą rozkładu $\mathbb{P}$.[?]

Dystrybuenta (??) dla rzutu kostką

Rozkład prawdopodobieństwa w postaci tabeli

x	x_1	x_2	$\dots$	x_n
$P(x)$	p_1	p_2	$\dots$	p_n

Taki rozkład przyaje się dla skończonych zmiennych losowych dyskretnych o niskich n , w przypadkach gdy wzór na prawdopodobieństwo jest zbyt skomplikowany

Przydatne symbole:

$\phi, \Omega, \psi, \int, \iint, \mathbb{N}, \mathbb{Q}, \mathbb{R}, \mathbb{Z}, \lim_{n \rightarrow \infty}$ itd.

Bibliography

- [1] <https://pl.wikipedia.org/wiki/Wariancja>
- [2] <https://pl.wikipedia.org/wiki/Dystrybuanta>